

Хроніка наукового життя

УДК 2.378.1(477)

DOI <https://doi.org/10.52761/3041-1777.2025.20.16>

**МАТЕРІАЛИ ДЕЛЕГАТІВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ІВАНА
ЗОЛОТОУСТОГО НА ВСЕЦЕРКОВНОМУ ФОРУМІ БОГОСЛОВІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ «БОГОСЛОВ'Я УГКЦ
В ХХІ СТОЛІТТІ: ЗНАКИ ЧАСУ І НАДІЇ»
(26–28 ВЕРСЕНЯ 2025 РОКУ)**

Василь ТУЧАПЕЦЬ

доктор наук з богослов'я,

*декан факультету богословських і гуманітарних наук, доцент кафедри
богослов'я, науковий співробітник Науково-дослідного інституту канонічного
права та богословських наук,*

*ПЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого»,
вул. Софрона Мудрого, 22, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна*

e-mail: tuchapec.v@ifai.z.edu.ua

ORCID: [0000-0002-9748-603X](https://orcid.org/0000-0002-9748-603X)

Руслан ДЕЛЯТИНСЬКИЙ

кандидат історичних наук, доцент,

*завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, перший заступник
директора і науковий співробітник Науково-дослідного інституту історії
Церкви*

*ПЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого»,
вул. Софрона Мудрого, 22, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна*

e-mail: r.deliatynskyi@ukr.net

ORCID: [0000-0002-6020-7666](https://orcid.org/0000-0002-6020-7666)

Ольга (с. Андрея) МАСЛІЙ

кандидат історичних наук, доцент,

*доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, другий заступник
директора і науковий співробітник Науково-дослідного інституту історії
Церкви,*

*ПЗВО «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого»,
вул. Софрона Мудрого, 22, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна*

e-mail: andrea.zsm@gmail.com

ORCID: [0000-0001-9878-7128](https://orcid.org/0000-0001-9878-7128)

Бібліографічний опис статті: Тучапець В., Делятинський Р., Маслій О. (с.А.). (2025). Матеріали делегатів Івано-Франківської академії Івана Золотоустого на Всецерковному Форумі богословів Української Греко-Католицької Церкви «Богослов'я УГКЦ в ХХІ столітті: знаки часу і надії» (26–28 вересня 2025 року). *Добрий Пастир: науковий вісник Івано-Франківської академії Івана*

Золотоустого. Богослов'я. Філософія. Історія. 20, 243–250.
<https://doi.org/10.52761/3041-1777.2025.20.16>

Vasyl TUCHAPETS

Doctor of Theology,

*Dean of the Faculty of Theology and Humanities, Associate Professor of the
Department of Theology, Research Fellow at the Research Institute of Canon Law
and Theological Sciences,*

*PHEI «Ivano-Frankivsk Academy of Ivan Zolotoustyj»,
Sofron Mudryy str., 22, 76019, Ivano-Frankivs'k, Ukraine*

e-mail: tuchapets.v@ifaiz.edu.ua

ORCID: [0000-0002-9748-603X](https://orcid.org/0000-0002-9748-603X)

Ruslan DELIATYNSKYI

Candidate of Historical Sciences, Docent,

*Head of the Department of Social and Humanitarian Disciplines, First Deputy
Director and Research Fellow of the Research Institute of Church History,*

*PHEI «Ivano-Frankivsk Academy of Ivan Zolotoustyj»,
Sofron Mudryy str., 22, 76019, Ivano-Frankivs'k, Ukraine*

e-mail: r.deliatynskyi@ukr.net

ORCID: [0000-0002-6020-7666](https://orcid.org/0000-0002-6020-7666)

Olha (s. Andreia) MASLII

Candidate of Historical Sciences, Docent,

*Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Disciplines,
Second Deputy Director and Research Fellow of the Research Institute of Church
History,*

*PHEI «Ivano-Frankivsk Academy of Ivan Zolotoustyj»,
Sofron Mudryy str., 22, 76019, Ivano-Frankivs'k, Ukraine*

e-mail: andrea.zsm@gmail.com

ORCID: [0000-0001-9878-7128](https://orcid.org/0000-0001-9878-7128)

**MATERIALS OF DELEGATES OF THE IVAN-FRANKIVSK ACADEMY OF
IVAN ZOLOTOSTY AT THE ALL-Church FORUM OF THEOLOGIAN
OF THE UKRAINIAN GREEK CATHOLIC CHURCH «UGCC THEOLOGY
IN THE 21ST CENTURY: SIGNS OF THE TIMES AND HOPE»
(SEPTEMBER 26–28, 2025)**

У 2025 році Івано-Франківська академія Івана Золотоустого стала одним із співорганізаторів і активних учасників Всецерковного форуму «Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії», ініційованого Українським Католицьким університетом з благословення Синоду єпископів УГКЦ й за підтримки Богословського відділу Патріаршої курії УГКЦ.

У відповідь на лист-запрошення ректора УКУ п. Тараса Добка від 31 березня 2025 року ректор Академії о. д-р Олег Каськів сформував

організаційний комітет від Академії, учасники якого упродовж квітня – серпня 2025 року провели декілька робочих підготовчих нарад із координатором Виконавчого комітету Форуму п. д-ром Віктором Жуковським.

На початку вересня 2025 року оргкомітет Форуму провів цікаве опитування ректорів богословських вищих навчальних закладів щодо стану, завдань і перспектив розвитку богослов'я в Україні. У фокусі розмови були декілька актуальних питань: «Як розвинулася, змінилася богословська освіта та наука в Україні за останні 30 років? Як війна змінила українське богослов'я? Яким чином богословська освіта готує людей до служіння в обставинах війни і кризи? Яким має бути голос богослов'я в час війни і під час відновлення?»¹.

Організатори Форуму поспілкувалися з отцем Ігорем Бойком, ректором Львівської духовної семінарії Святого Духа, отцем Романом Островським, ректором Київської Трьохсвятительської духовної семінарії, отцем Іваном Римаром, ректором Тернопільської вищої духовної семінарії імені Патріарха Йосифа Сліпого та отцем Олегом Каськівим, ректором Івано-Франківської академії Івана Золотоустого².

Тоді о. Олег Каськів, доктор наук з богослов'я, професор кафедри богослов'я та ректор Івано-Франківської академії Івана Золотоустого, відповідаючи на питання «Як розвинулася, змінилася богословська освіта та наука в Україні за останні 30 років: досягнення, виклики, проблемні точки?», зазначив: «Богословська освіта в Україні за останні 30 років змінилася кардинально, адже в 1995 році відбулися перші випуски семінаристів в українських семінаріях, які розпочали навчання ще в радянський час.

¹ Богослов'я в час війни має дарувати надію – ректори духовних семінарій та академії УГКЦ про зміни, які відбулися за 30 років. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 10.09.2025. URL: <https://ifaiz.edu.ua/novyny/1415-bohoslov-ia-v-chas-viiny-maie-daruvaty-nadiiu-rektory-dukhovnykh-seminarii-ta-akademii-uhkts-pro-zminy-iaki-vidbulysia-za-30-rokiv.html> (дата звернення: 19.12.2025).

² Богослов'я в час війни має дарувати надію – ректори духовних семінарій та академії УГКЦ про зміни, які відбулися за 30 років. *Український Католицький Університет*. Дата оновлення: 11.09.2025. URL: <https://ucu.edu.ua/news/bogoslov-ya-v-chas-vijny-maye-daruvaty-nadiyu-rektory-duhovnyh-seminarij-ta-akademiyi-ugkts-pro-zminy-yaki-vidbulysya-za-30-rokiv/> (дата звернення: 19.12.2025).

Семінаристи навчалися у непристосованих приміщеннях, проживали на квартирах, відчували величезну нестачу богословської літератури. Ці початки були надзвичайно важкими, проте семінаристи мали велике бажання пізнавати та вивчати богословські науки.

Щодо досягнень – семінаристи, які завершили своє навчання у різних університетах світу, здобули наукові ступені, таки повернулися в Україну, щоб розвивати богословську освіту у різних сферах життя: освітньому, адміністративному, науковому тощо.

Також, важливим є визнання Міністерством освіти і науки України наукових ступенів із богослов'я, здобутих у закордонних навчальних закладах, що сприяло подальшому утвердженню та розвитку богослов'я як науки.

Однозначно, великим успіхом стало у 2006 році визнання богослов'я в Україні, спочатку як наукової дисципліни в галузі філософії, а опісля в 2015 році як окремої спеціальності та окремої галузі знань. Це відкрило шлях для здобуття вищими духовними навчальними закладами державних ліцензій на провадження освітньої діяльності за освітніми рівнями бакалавр та магістр; акредитації освітньо-професійних програм з богослов'я та отримання випускниками богослов'я дипломів державного зразка.

Щодо викликів сьогодення, то, очевидно, це війна Росії проти України. Зродилося багато запитань, на які в час війни потрібно відповідати вже і зараз. Це питання переміщення осіб як в середині країни, так і їхню еміграцію; супроводу військових; питання кризи родини та сім'ї в час війни; важливість капеланського служіння у війську та розвиток інших видів капеланства: пенітенціарного, медичного, освітнього.

Щодо пропозицій, то було б доречним мати хоча б один фаховий журнал з богослов'я як майданчик для ділення досвідом з різної богословської тематики. В цьому ж світлі доречно б було започаткувати серію богословських наукових публікацій (монографій), як наслідок це сприяло б вдосконаленню фахових богословських компетенцій водночас із демонстрацією результатів досліджень»³.

Відтак 19 вересня 2025 року у стінах бібліотеки Івано-Франківської академії Івана Золотоустого розпочалася виставка наукових праць викладачів Академії за останніх 30 років, присвячена Форуму «Богослов'я УГКЦ ХХІ: знаки часу та надії»⁴.

Всецерковний форум «Богослов'я УГКЦ в ХХІ столітті: знаки часу і надії» відбувся 26–28 вересня 2025 року в стінах Українського католицького університету (м. Львів) з благословення, духовної опіки й участі Глави і Отця УГКЦ Блаженнішого Святослава Шевчука, за участі Апостольського нунція в

³ Детальніше див.: Богослов'я в час війни має дарувати надію – ректори духовних семінарій та академії УГКЦ про зміни, які відбулися за 30 років. *Український Католицький Університет*. Дата оновлення: 11.09.2025. URL: <https://ucu.edu.ua/news/bogoslov-ya-v-chas-vijny-maye-daruvaty-nadiyu-rektory-duhovnyh-seminarij-ta-akademiyi-ugkts-pro-zminy-yaki-vidbulysya-za-30-rokiv/> (дата звернення: 19.12.2025).

⁴ Виставка наукових праць наших викладачів. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 19.09.2025. URL: <https://ifaiz.edu.ua/novyiny/1420-vystavka-naukovykh-prats.html> (дата звернення: 19.12.2025).

Україні архієпископа Вісвальдаса Кульбокаса, під безпосереднім керівництвом владики Ярослава Приріза, голови Богословського відділу УГКЦ та правлячого архієрея Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ. Форум об'єднав майже 200 богословів: науковців та науково-педагогічних працівників, які реалізують освітньо-професійну програму «Богослов'я» у ліцензованих та акредитованих МОН України закладах вищої освіти, а також ректорів та представників вищих духовних навчальних закладів УГКЦ (семінарій, академій, інститутів)⁵.

Івано-Франківську академію Івана Золотоустого на форумі представляла делегація науково-педагогічних працівників під керівництвом ректора о. Олега Каськіва у складі: п. Олега Білоуса, о. Василя Гоголя, с. Андрей (Ольги) Маслій, о. Василя Пасічника, о. Руслана П'ясти, п. Василя Тучапця, п. Володимира Шеремети, п. Андрія Яцишина. Представники академії були активно залучені до секційних засідань у відповідності до богословських напрямків їхньої спеціалізації: біблійне, літургійне, патристично-догматичне, моральне, пасторальне та екуменічне богослов'я, канонічне право та церковна історія⁶.

Під час пленарного засідання Форуму під гаслом «Підсумки і стратегічні візії розвитку богослов'я УГКЦ (регіональний аспект)» делегований представник Івано-Франківської академії Івана п. Василь Тучапєць, декан факультету богословських і гуманітарних наук, гарант освітньо-професійної програми «Богослов'я» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, представив особливості наших академічних (акредитованих) освітньо-професійних програм «Богослов'я» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти.

⁵ Бути голосом зраненого українського народу, – в УКУ розпочався Всецерковний форум богослов'я. *Український Католицький Університет*. Дата оновлення: 26.09.2025. URL: <https://ucu.edu.ua/news/buty-golosom-zranenogo-ukrayinskogo-narodu-v-uku-rozpochavsya-vsetserkovnyj-forum-bogoslov-ya/> (дата звернення: 19.12.2025).

⁶ Академія Івана Золотоустого – співорганізатор та учасник Форуму богословів УГКЦ. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 29.09.2025. URL: <https://ifaiz.edu.ua/novyny/1430-akademii-ivana-zolotoustoho-spivorganizator-ta-uchasnyk-forumu-bohosloviv-uhkts.html> (дата звернення: 19.12.2025).

Доповідач підкреслив, що найбільшим сучасним викликом для богослов'я є війна росії проти України, яка породила загострене відчуття справедливості в українському суспільстві та виникнення ряду екзистенційних запитань щодо існування зла, його негативних проявів в житті людей та пошуку присутності Бога в контексті даних викликів. Паралельно війна поглибила духовну кризу у серцях людей, кризу сімей, родин. Усвідомлюючи вищесказане, кафедра богослов'я Академії визначила на 2025-2030 рр. наступну комплексну тему наукових досліджень: «Богословські аспекти духовного зцілення в контексті кризових ситуацій сучасного українського суспільства». Саме тому, під час представлення академічних освітньо-професійних програм «Богослов'я» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищими освіти, особливий акцент був скерований на наступні освітні компоненти: «Основи капеланського служіння», «Душпастирство у кризових ситуаціях», «Душпастирство сімей». Окрім того, було наголошено на подальшому розвитку структурного підрозділу Івано-Франківської академії Івана Золотоустого – Науково-дослідного інституту капеланства. Одним із значних сучасних викликів, які огорнули наше українське суспільство, є багатомільйонна міграція внутрішньо переміщених осіб та майже тримільйонна еміграція з України за кордон лише за останні роки. Виходячи із цього, у світлі настанов Синоду Єпископів УГКЦ було окреслено другий напрямок розвитку богослов'я в нашій Академії: місійність, євангелізація та керигма, що вже віднайшли свою часткову реалізацію в освітньо-професійній програмі «Богослов'я» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, зокрема завдяки впровадженню та оновленню освітніх компонентів (навчальних дисциплін): «Місіологія та євангелізація»; «Місіологія УГКЦ»; «Проповідництво (християнська керигма)». Представлена доповідь представника Івано-Франківської академії Івана

віднайшла багато схвальних відгуків зі сторони спільноти богословів Всецерковного форуму «Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії»⁷.

Після завершення Форуму ««Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії» на одній з нарад ректорату Академії та редакційної колегії наукового журналу «Добрий Пастир...» вирішено опублікувати матеріали доповідей його учасників – представників Івано-Франківської академії Івана Золотоустого на сторінках цього наукового видання.

У цьому випуску наукового журналу публікуємо декілька доповідей (статей) учасників Форуму ««Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії», авторами яких є:

- п. Василь Тучапець, доктор наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я, декан факультету богословських і гуманітарних наук – з доповіддю на пленарному засіданні Форуму на тему «Підсумки і стратегічні візії розвитку богослов'я УГКЦ: регіональний аспект»⁸;
- протоієрей Василь Гоголь, кандидат наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я – з доповіддю у секційному засіданні за напрямком «Літургійне богослов'я» на тему «»;
- с. Андрея Маслій ЗСМ, кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, і п. Руслан Делятинський, кандидат історичних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін (як співавтори) – з доповідями в секції за напрямком «Церковна історія» та фокус-групі «Київське християнство».

Дана публікація матеріалів учасників доповідей Форуму, очевидно, є лише першою «ластівкою».

Слід додати, на Форумі від Академії також взяли участь інші науково-педагогічні працівники у секціях і фокус-групах:

- секція «Біблійне богослов'я» – п. Андрій Яцишин, доктор філософії з богослов'я, завідувач кафедри богослов'я;
- секція «Патристично-догматичне богослов'я» – протоієрей Василь Пасічник, магістр богослов'я, ліценціат богослов'я, викладач кафедри богослов'я;
- секція «Моральне богослов'я і біоетика» – протоієрей Руслан П'яста, доктор філософії з богослов'я, доцент кафедри богослов'я;
- секція «Канонічне право» – протоієрей Олег Каськів, доктор наук з богослов'я, професор кафедри богослов'я та ректор Академії;

⁷ Представлення академічної ОПП «Богослов'я» на Всецерковному форумі «Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії». *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 10.09.2025. URL: <https://ifaiz.edu.ua/novyny/1431-predstavlennia-akademichnoi-opp-bohoslovia-na-vsetserkovnomu-forumi-bohoslov-ja-uhkts-v-khkh-stolitti-znaky-chasu-i-nadii.html> (дата звернення: 19.12.2025).

⁸ Відзначимо, що вперше цю доповідь (статтю) опубліковано на сайті Академії – див.: Тучапець В. Підсумки і стратегічні візії розвитку богослов'я УГКЦ: регіональний аспект. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 30.09.2025. URL: <https://ifaiz.edu.ua/novyny/1496-pidsumky-i-stratehichni-vizii-rozvytku-bohoslov-ja-uhkts.html> (дата звернення: 19.12.2025).

- фокус-група «Екологічне управління та екологічна відповідальність» – п. Володимир Шеремета, кандидат наук з богослов'я, доцент кафедри богослов'я, керівник Патріаршого бюро УГКЦ з питань екології.

*Стаття надійшла до редакції 09.11.2025 р.
Стаття рекомендована до друку 23.12.2025 р*